

18
ROČNÍK 13

5. března 2004

V ČÍSLE:

V průběhu Týdne neklidu se shromáždí akademická obec UP • Studenti germanistiky mezinárodně • O překladatelství a tlumočnictví v Evropské komisi • Plénum ČKR: ocenění dialogu s vládou a ministerstvem • Představujeme: nové profesory a profesorky na UP • Diskuse, názory, ohlasy

Reprezentační ples UP v tradičním SIDIA klubu připadl letos na 28. 2. Program večera, koncipovaný ve spolupráci se Spolkem studentů UP, obohatily vystoupení předtanečnic, mažoretěk, Olomouckých trubačů, scénický tanec, bohatá tombola (ve výřezu vpravo) aj.; k tanci a poslechu hrály hudební skupina L. I. F. a cimbálová muzika Frgál.

-red-, foto -tj- ▶

Svoláno mimořádné zasedání Akademického senátu LF UP

■ V úterý 2. 3. se sešel na svém řádném zasedání Akademický senát LF UP, v jehož úvodu byl připravený program doplněn o návrh jeho předsedy MUDr. Z. Zlámalu na svolání mimořádného zasedání fakulturního senátu k pobytu doc. Č. Čiháka na Novém Zélandu. Současně MUDr. Z. Zlámal seznámil členy AS LF UP s platnou legislativou ve věci odvolání či potvrzení děkana fakulty ve funkci (Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách – www.msmt.cz, Volební a jednací řád AS LF UP – www.upol.cz) a připomněl některé základní procedurální kroky. V závěru krátké diskuse se senát fakulty usnesl, že se sejde na svém mimořádném zasedání v úterý 9. 3. k „projednání dlouhodobé nepřítomnosti děkana fakulty“. Na toto zasedání bude děkan LF UP doc. Č. Čihálik pozván a zúčastní se jej i rektorka UP prof. J. Mačáková. Jak dále předseda AS LF UP uvedl, do té doby má každý senátor právo podat senátu fakulty písemný návrh na další postup v této kauze.

Dokončení na str. 2

Kombinovaná forma studia – aktuální problém

■ Rozšíření akreditací, akreditace nových či reakreditace v současné době probíhajících studijních programů prováděných v kombinované formě studia (dilem distanční) se pro mnohé fakulty, potažmo vysoké školy, brzy stanou „oríškem“. K zákonu č. 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách), který se k distančnímu studiu coby formě studia vyjadřuje jen letmo, již v roce 1999 totiž nabyla platnosti Vyhláška MŠMT ČR č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti akreditace studijního programu, která se z části (v podmínkách pro akreditaci) již distanční formy studia dotýká. Akreditační komise k tomuto pak 1. 7. 2002 zveřejnila ještě specifikaci požadavků, jejichž plnění bude vyžadovat při akreditaci studijních programů, které by měly být uskutečňovány distanční formou nebo kombinací distanční a prezenční formy studia. Tím se kritéria pro kladné akreditační posouzení pomalu, ale jistě zpřísnila.

I v této souvislosti uspořádalo Centrum distančního vzdělávání UP 24. 2. 2004 seminář, v jehož

průběhu byla avizovaná kritéria zpřesněna. Zhruba čtyřiceti pracovníkům nejen z UP, zodpovídajícím za realizaci kombinovaného a distančního studia na vysokých školách, přednášel v seminární pracovně AVC UP Ing. J. Průcha (na snímku), člen expertního týmu při Radě Evropy pro posuzování mezinárodních vzdělávacích projektů, zástupce ředitelky Centra pro studium vysokého školství a mj. i odborný pracovník Národního centra distančního vzdělávání. Účastníci semináře získali také příručku „Akreditace v DIV“, která je praktickým návodem pro přípravu projektu distančního studijního programu.

V České republice existuje v současné době pouze jeden akreditovaný studijní program uskutečňovaný ryze distanční formou (VSE). I když všeobecná tendence vývoje vysokého školství naznačuje posilování prvku distančnosti, ke konečnému uskutečnění mají téměř všechny vysoké školy značný kus cesty teprve před sebou. Na UP jsou studijní programy nabízeny prozatím v prezenční formě a formě kombinované, která vykazuje jen některé prvky distančnosti. Příkladem – a zdaleka ne jediným – je Cyrilometodějská teologická fakulta UP, na níž jsou přijímáni studenti do kombinovaného magisterského studijního programu Teologie, oboru Křesťanská výchova. K blížící se nutné reakreditaci tohoto programu bude muset fakulta, resp. UP, doložit mj. kvalitní studijní opory. Akreditační komise totiž jasně vymezila distanční formu studia jako specifický způsob poskytování a získávání vysokoškolského vzdělání a v této souvislosti požadavky na realizaci uskutečnění distanční formy studia zpřísnila. *Budeme-li se řídit tím, co je deklarováno, co bylo MŠMT ČR a AK ČR vydáno, pak to pro mnohé obory a poté i fakulty může skutečně znamenat*

Dokončení na str. 4

Katedra Organické chemie PŘF UP, ve spolupráci s olomouckými pobočkami **České společnosti chemické** a **Československé biologické společnosti** si vás dovolují pozvat na přednášku

SOUČASNÝ STAV PROTIVIROVÉ CHEMOTERAPIE,

kteřou přednese

Doc. RNDr. Antonín Holý, DrSc., Dr.h.c.,
z Ústavu organické chemie a biochemie AVČR Praha.

Přednáška se bude konat dne 9. 3. 2004 v 14.30 hod. v posluchárně Dětské kliniky
Lékařské fakulty Univerzity Palackého, Puškinova 6, Olomouc.

Doc. RNDr. Jan Hlaváč, Ph.D.
Katedra Organické chemie PŘF UP

RNDr. Libor Kvítek, CSc.
předseda pobočky ČSCh

Prof. RNDr. K. Lenhart, DrSc.
předseda pobočky ČSBS

Toto číslo vychází s přílohou věnovanou programu *Dnů francouzské kultury v Olomouci* (15.–26. 3. 2004).

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Československá biologická společnost,
pobočka v Olomouci a Česká chemická společnost
v Olomouci zvou na přednášku, kterou proslví

Dr. Peter M. Fischer,

vedoucí výzkumu firmy *Cyclacell Ltd.*
(Dundee, Skotsko),
na téma

Discovery and development of pharmaceutical cell-cycle modulating agents.

V rámci přednášky budou uvedeny i výsledky
získané s využitím CYC 202 (roskovitinu),
inhibitoru cyklin-dependentních kináz.
Firma Cyclacell jej testuje v terapii nádorů
na základě licence česko-francouzského patentu
od loňského roku v klinických zkouškách II. fáze.

Přednáška se koná **9. 3. 2004 v 16 hod.**
**v malé posluchárně vlevo v prostorách
Teoretických ústavů LF UP**
(Olomouc, Hněvotinská 3).

Prof. K. Lenhart, DrSc. RNDr. L. Kvítek, CSc.
předseda pobočky ČSBS předseda pobočky ČSCh

Stipendia na cesty pro vědecké pracovníky do 35 let věku

Nadace Český literární fond vyhlašuje v rámci
nadačního programu 2004 výběrové řízení na poskytnutí
nadačních příspěvků určených pro vědecké pracovníky,
aspiranty, postgraduální studenty atd. do 35 let věku.

Příspěvky jsou určeny k účasti na zahraničních
kongresech, symposiích atd. a krátkodobých studijních
pobytech (do 3 měsíců). Jsou poskytovány k částečné
úhradě cestovních nákladů (maximální výše příspěvku činí
10 000 Kč).

Žádost je nutno podat před realizací cesty na
formuláři, který je k dispozici na internetových stránkách
www.nclf.cz nebo v sídle nadace: Pod Nuselskými
schody 3, 120 00 Praha 2 (telefon: 222 560 081–2,
fax: 222 560 083, vyřizuje: H. Hájková, e-mail: hajkova@nclf).

Konečný termín pro podání žádostí je **26. 3. 2004.**
-red-

Literární květen 2004

Studentský tým UTB ve Zlíně pořádá pod záštitou
Českého centra Mezinárodního PEN klubu a Obce
spisovatelů soutěž **Literární květen 2004**. Vyhlašova-
telem soutěže rozdělené do dvou kategorií a určené
studentům univerzit a vysokých škol v ČR, je Univerzita
Tomáše Bati ve Zlíně (UTB), Fakulta multimediálních
komunikací.

Uzávěrka soutěže je **30. 3. 2004.**

Více informací viz www.literamikveten.cz.

-red-

Studenti zvou na své „Špe(r)ky“

Výtvarný obor ZUŠ M. Stibora v Olomouci uspořádal
2. 3. vernisáž výstavy studentů Katedry výtvarné
výchovy PdF UP Špe(r)ky. Ve výstavní síni ZUŠ

(Pionýrská 4) představují své
práce R. Cichý, K. Hyžová, K.
Jančářová a L. Pávězková, stu-
denti 5. ročníku
oboru Učitelství
výtvarné výchovy
pro SŠ a ZŠ.
Výstava potrvá
do konce
března 2004.

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

V průběhu Týdne neklidu se shromáždí akademická obec UP

■ Akademický senát UP podpořil iniciativu organi-
zátorů protestní akce *Týden neklidu*, aby se v týdně
připravovaných protestních mítinků, happeningů, te-
maticky zaměřených přednášek či uměleckých pro-
gramů shromáždila i akademická obec Univerzity
Palackého. Mělo by se tak stát **31. 3. 2004 ve
13.30 hod.**; místo setkání bude teprve upřesněno.

Připravované aktivity *Týdne neklidu* (29. 3.–2. 4.
2004) navazují na happening *Pohřeb vysokých škol*,
jenž se uskutečnil v Olomouci 2. 12. 2003, a na
protestní pochod ke zdem Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR organizovaný Vysokoškolským odbo-
rovým svazem v Praze 3. 12. 2003. Jednotlivé části
týdenního programu budou usilovat především o změnu
v informovanosti široké veřejnosti o současném stavu
českého vysokého školství, zejména středoškolském,

uchazečů o studium a jejich rodičů a o získání
podpory této veřejnosti, jež by vedla ke změně.
Připravovaný „rozvrh“ *Týdne neklidu* by měl také
usilovat o vytvoření předpokladů ke společnému
postupu České konference rektorů, Rady vysokých
škol, Vysokoškolského odborového svazu, akade-
mických senátů a ostatní akademické obce a o závazné
převzetí společné odpovědnosti vlády a zákonodárců
za vzdělání mladé generace v ČR, které povede
k zásadní změně současné neudržitelné situace. Změ-
na by měla být vyjádřena ve státním rozpočtu ČR na
rok 2005. Program bude otevřen také poslancům
a senátorům, kteří chtějí vysokým školám účinně
pomoci, stejně tak další veřejnosti.

-map-

Studenti germanistiky mezinárodně

■ Ve dnech 23.–25. 2. pořádala Katedra germanistiky
FF UP mezinárodní studentskou konferenci na téma

Fastnachtspiele und Märendichtung. Konference byla
vyvrcholením blokových seminářů, které proběhly
v zimním semestru v Jeně, Berlíně a Olomouci.
Konference se účastnilo 18 zástupců z německé
strany a řada fanoušků středověké literatury z domácích
řad. V první části němečtí studenti přednesli referáty,

kteří uvedli posluchačstvo do problematiky středo-
věkých masopustních her. Byly představeny základní
teoretické práce k tématu a rovněž problematika
tradování. Ve druhé části se čeští studenti zaměřili na
fenomén *Märendichtung*. Na rozdíl od německých
kolegů se ve svých příspěvcích méně zabývali teore-
tickou rovinou a do popředí postavili vlastní interpreta-
ce jednotlivých textů. Přednesené příspěvky byly
velmi různorodé a pro obě strany inspirativní.

V závěrečné diskusi bylo poukázáno na odlišnosti
a společné rysy obou žánrů.

Součástí konference byly doprovodné akce, jako
např. prohlídka města či party, jejíž součástí bylo
dramatické zpracování tří textů, o kterých byla řeč
v referátech.

Konference proběhla v příjemné atmosféře a pro-
duktivní diskuse přispěly k utřídění získaných poznatků.
Pořadatelům se podařilo prohloubit spolupráci
univerzit, která funguje již léta.

-ks-, ilustrační foto -tj-

Prezident republiky jmenoval nové rektory vysokých škol

■ Na Pražském hradě jmenoval 24. 2. 2004
prezident ČR V. Klaus pět nových rektorů vysokých
škol. Na základě návrhu ministryně školství, mládeže
a tělovýchovy byli do nejvyšších akademických funk-
cí uvedeni: **doc. V. Baar, CSc.**, který se ujme poprvé
rektorského postu na **Ostravské univerzitě** v Ostravě,
prof. V. Bůžek, CSc., který ve funkci rektora **Jihočes-
ké univerzity** v Českých Budějovicích vystřídal prof.
F. Strelcečka, **doc. Z. Havel, CSc.**, dosavadní rektor
Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, **prof.
Z. Jirásek, CSc.**, který vedl Slezskou univerzitu
v Opavě i v minulém funkčním období, a **doc.
J. Průša, CSc.**, který stane poprvé v čele Zápa-
dočeské univerzity v Plzni.

Slavnostního aktu jmenování nových rektorů VŠ se
zúčastnily také ministryně školství P. Buzková a před-
sedkyně Akademie věd ČR H. Illnerová.

-red-

Robert Změlík na FTK

■ Ve středu 25. 2. proběhla na FTK UP další přednáška z cyklu *Sport mezi
řádky* Studentům se tento-
krát představil Robert Změlík,
držitel olympijského zla-
ta z Barcelony 1992.

R. Změlík po neplánovaném
odchodu ze světa
vrcholového sportu zaměřil
svou pozornost na proble-
matiku zdravé výživy. Do
Olomouce přicestoval, aby
studentům předal své
několikaleté zkušenosti z této
oblasti.

Text a foto -rh-

Svoláno mimořádné zasedání...

Dokončení ze str. 1

Začátek mimořádného zasedání Akademického se-
nátu LF UP je plánován na 15 hod. do velké posluchárny
Teoretických ústavů LF UP. Předpokládá se, že v té
době bude již doc. Č. Čihalík v Olomouci přítomen.

Jak informovala česká média a novozélandský
tisk, vynesl soud v Manukau 27. 2. konečný rozsudek
nad doc. Č. Čihalíkem, děkanem LF UP, a Ing. J. Šmitákem
(Česká inspekce životního prostředí), kteří byli vyšetřováni
pro podezření z porušení tamních zákonů pro sběr
rostlin. Oba obvinění, kteří byli v půlce ledna zadrženi
na letišti v Aucklandu zvláštní vládní skupinou pro boj
s pašeráky chráněných zvířat a rostlin, byli potrestáni
peněžitou pokutou.

V souvislosti s vynesením rozsudku na Novém
Zélandu musí rektorka UP postupovat v souladu s
vnitřními předpisy této vysoké školy. K odvolání
děkana LF UP je zapotřebí jak vyjádření AS LF UP, tak
i AS UP, děkan fakulty má právo se obou zasedání
osobně účastnit. Rektorka UP nevylučuje, že využije
svého práva podat návrh na odvolání děkana LF UP.

-red-

O překladatelství a tlumočnictví v Evropské komisi

■ V brzké době nabídne Evropská komise EU práci desítkám překladatelů a tlumočnicků. V aule FF UP o tom 25. 2. 2004 informoval – především díky pozvání

Katedry romanistiky FF UP – R. Jones (na snímku), aktivní tlumočnick v Evropské Unii. *Vstup dalších devíti zemí do EU posílá směs jazyků, do nichž a z nichž bude nutno překládat*, zmínil v úvodu své řeči R. Jones, a to v souvislosti se základním demokratickým právem každého občana země EU komunikovat s orgány Evropské unie ve svém jazyce. *Evropská unie tímto chrání i jazyky, které by se s největší pravděpodobností přestaly užívat. Se vstupem do EU má Česká republika větší šanci, aby byl její mateřský jazyk používán, než kdyby ČR v EU nebyla*, dodal.

VII. olomoucké onkologické dny

■ Již sedmé *Olomoucké onkologické dny* se konaly ve dnech 12. a 13. 2. 2004. Lékaři zabývající se onkologií obličejové oblasti se sešli tradičně v poslu- chárně Dětské kliniky LF UP; sympozium uspořádala Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie FNO a LF UP spolu s Českou společností pro maxilofaciální chirurgii a s Oblastní stomatologickou komorou v Olomouci. Záštitu laskavě poskytli rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., děkan LF UP doc. Č. Čihálek, CSc., a ředitel Fakultní nemocnice Olomouc doc. J. Vomáčka, Ph.D.

Na sympoziu přednesli své příspěvky lékaři ze stomatochirurgických pracovišť v ČR, Bratislavě a Martině, dále z ORL a onkologických klinik v Olomouci a Hradci Králové a z kliniky anesteziologicko-resuscitační v Olomouci. Bohatá diskuse ukázala aktuálnost problematiky nádorů orofaciální oblasti a jejich léčeni. Sympozia se zúčastnilo asi 110 lékařů, z toho asi polovina praktických stomatologů.

Je potěšující, že o tuto velmi úzce specializovanou oblast medicíny je zájem i mezi praktickými zubními lékaři, pro které byla jistě velmi aktuální problematika péče o nemocné léčené radioterapií v obličejí.

Závěrem nutno poděkovat sponzorům sympozia, vesměs z řad firem, zabývajících se distribucí léčiv, lékařských přístrojů a nástrojů aj. Bez jejich finanční pomoci by se sympozium mohlo jen stěží uspořádat.

MUDr. B. Jureček, CSc., odb. as.

Kliniky ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP

Plénium ČKR: ocenění dialogu s vládou a ministerstvem

■ Ve dnech 26.–27. 2. se v Praze sešlo na svém 73. zasedání Plénium České konference rektorů (Vý- roční shromáždění ČKR), které přijalo následující usnesení:

1. *Výroční zasedání ČKR se uskutečnilo na Vyso- ké škole chemicko-technologické v Praze. Zasedání proběhlo za účasti předsedy vlády Vladimíra Špidly, ministryně Školství mládeže a tělovýchovy Petry Buzkové, místopředsedy vlády ČR pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje Petra Mareše, náměstkyně ministryně školství mládeže a tělovýchovy Petra Koláře, předsedkyně Akademie věd ČR Heleny Illnerové, předsedy Rady vysokých škol Františka Ježka, předsedy Akreditační komise Miroslava Lišky a předsedy Grantové agentury ČR Josefa Syky. Zasedání vyslechlo vystoupení předsedy vlády a všech dalších hostů. Zasedání schválilo zprávu předsedy o činnosti ČKR za rok 2003.*

Evropská unie zahrnuje v současné době jedenáct jazyků a disponuje 1 200 překladateli a 600 dalšími pracovníky. Od 1. 5. 2004 bude zahrnovat již jazyků dvacet a počet překladatelů, stejně jako tlumočnicků, se bude zvyšovat. *Všichni ti, kteří u vás studují cizí jazyk, by zároveň měli studovat bohemistiku*, sdělil studentům v aule, když hovořil o potřebné „výbavě“, kterou by měl překladatel či tlumočnick pracující v EU mít. Jedno z kritérií pro přijetí do řad překladatelů v EU je totiž dovednost při psaní v mateřském jazyce. Ten, kdo pracuje v EU jako překladatel, musí ovládat dva jazyky (nezávislému překladateli stačí jeden). Jako stálý pracovník by měl mít i odbornou specializaci, zájem o jednotnou terminologii, o jednotný styl a terminologické badání. U tlumočnicků jsou požadavky v EU podobné: pro přijetí je důležitá schopnost komunikace, adept se musí umět dobře vyjadřovat v mateřském jazyce a musí mít také dobré všeobecné znalosti. Samozřejmě je též schopnost rychlé reakce či schopnost analýzy a syntézy. Tlumočnick musí ovládat minimálně jeden jazyk aktivně, pasivně pak další dva.

Ze slov přednášejícího vyplynulo, že procentuálně je v Evropské komisi nejvíce překladů z angličtiny (asi 50) a z francouzštiny (asi 30). Všechny texty jsou však překládány podle shora uvedeného práva do všech jazyků země v EU zastoupených. Uvnitř jednotlivých komisí existuje ale ještě tzv. jednací jazyk – v Evropské komisi je jím angličtina, francouzština a němčina.

R. Jones zastupuje v Praze Generální ředitelství pro překlad a tlumočení v EU, spolupracuje rovněž s Delegací Evropské komise.

-map-, foto -tj-

Galerie Zbrojnice: I. Bachmanová

▲ *Informační centrum UP a Katedra germanistiky FF UP uspořádaly 1. 3. vernisáž výstavy **Psaním proti válce – Ingeborg Bachmanová (1926–1973)**. Jednotlivé fáze života a díla této významné rakouské spisovatelky jsou na výstavě reflektovány pohledem motto: „Chci, aby válka skončila“.*

Výstava v Galerii Zbrojnice (Biskupské nám. 1) potrvá do 31. 3. 2004 a je otevřena od pondělí do pátku vždy od 9 do 17 hod.

-red-, foto -tj-

Přednáška k poctě

J. L. Fischera v roce 2004

„Přednáška k poctě J. L. Fischera“ se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu. K jejímu přednesení vybere k tomuto účelu rektorkou UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoli vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zaslány prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost do **15. května 2004**.

Členem výběrové komise je prorektor pro vědeckobadatelskou činnost a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty; na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů), je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

-vv-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce vyhláší

10. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kópiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou, ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojopis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhovech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **31. březen 2004**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena – 2 000 Kč, 2. cena – 1 500 Kč, 3. cena – 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvojují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2004 a zveřejněny v Žurnále UP. Autoři vítězných prací se zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: sekretariát rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární soutěž“.

-rup-

Ministerstvo životního prostředí vyhláší

3. ročník soutěže o nejlepší mapovou prezentaci „GISOHÁR“.

Téma letošního ročníku soutěže: *Životní prostředí na úrovni evropské, národní, regionální a lokální.*

Vyhlašované soutěžní kategorie: 1. Profesionál-zaměstnanec v oblasti životního prostředí, který má GIS (Geografický informační systém) v popisu práce; 2. Amatér – nemá GIS v popisu práce; 3. Student – studující v oboru zaměřeném na životní prostředí.

Požadavky soutěže: Mapové výstupy je třeba zaslat **nejpozději do 31. 3. 2004**. Grafická část prezentace musí být ve formátu *.jpg nebo *.gif a nesmí přesahovat 2 MB. Doprovodný text popisující účel prezentace by měl být v rozsahu zhruba 300 slov a musí obsahovat informaci o tvůrci, využitých podkladech a typu použité technologie.

Hodnocení přihlášených mapových prezentací bude probíhat prostřednictvím internetu. Posuzování se zúčastní nejenom lidé z široké veřejnosti, ale i odborná komise, která bude sestavena z řad předních odborníků v oblasti GIS. Další podrobnosti se dozvíte na internetové stránce.

Kontakt: MŽP, tisková mluvčí K. Šulová, 100 10 Praha 10, Vršovická 65, tel.: 267 122 944, fax: 267 311 496, 272 740 271, Karolina_Sulova@env.cz, www.env.cz.

-red-

Pod záštitou prof. J. Mačákové, CSc., rektory UP se ve dnech 31. 8. až 30. 9. 2004 uskuteční
XXIX. Sjezd České společnosti pro biochemii a molekulární biologii a Slovenskej spoločnosti pre biochémiu a molekulovú biológiu.

Předpokládané odborné sekce:

- Proteomika a enzymologie;
- Biochemie sacharidů a lipidů;
- Molekulární procesy v buňce, regulace a signalizace;
- Bioenergetika a biomembrány, fotosyntéza;
- Biotechnologie a potravinářská biochemie;
- Klinická biochemie, pathobiochemie a imunochemie;
- Xenobiochemie a sekundární metabolismus;
- Nukleové kyseliny, proteosyntéza, aplikovaná molekulární biologie.

Sjezd se uskuteční v Uměleckém centru UP a v prostorách Právnické fakulty UP. Účastnický poplatek se předpokládá ve výši 2 000 korun pro členy Společnosti a 2 500 Kč pro nečleny. Pro studenty a doktorandy se počítá s účastnickým poplatkem 1 000 Kč. Ubytování v hotelu Flora či ve studentských kolejkách; strava zajištěna v menze.

Přihlášky, ubytování, stravování, abstrakta a úhrada účastnického poplatku: **do 30. 4. 2004**. Podrobnější informace na <http://prfholt.upol.cz/biochhp/sjezd2004>.

-red-

Pozvánka Britského centra KUP: Literární semináře pro veřejnost

Britské centrum KUP ve spolupráci s Britskou radou v Praze připravilo sérii interaktivních seminářů o britské literatuře, na které vás tímto srdečně zve:

„Animating literature“ – série seminářů o současné britské literatuře.

- **15. 4.:** *Multiculturalism and Colours of Today in UK*
- **13. 5.:** *Living in a Family or Being Single? Traditions and Changes*
- **20. 5.:** *History – Looking Back and into the Future*
- **3. 6.:** *Devolution – Identity and Nationalism. What It Means to Be English/Scottish/Welsh/Irish in the 21st Century?*
- **10. 6.:** *Stereotypes about the British – True or False in Everyday Life?*

Semináře budou probíhat v angličtině, vždy ve čtvrtek od 15 hod. v BC KUP (místnost 204), délka trvání cca 90 minut, občerstvení pro účastníky je zajištěno.

Vedoucí seminářů, Mgr. M. Cankova, je autorka učebnic a metodická jazyka a literatury vyškolená Britskou radou.

Semináře jsou akreditované MŠMT ČR, všichni účastníci obdrží certifikát o účasti. Je možno se přihlásit na celou sérii (5), nebo na jednotlivé části. Vstup volný, počet účastníků je omezen, je proto třeba se předem zaregistrovat.

-mš-

Sport mezi řádky: Mgr. M. Jelínek

Katedra rekreologie FTK UP ve spolupráci s Mgr. T. Rakem zve na další z řady seminářů v rámci cyklu *Sport mezi řádky*, jehož hostem – tentokrát z oblasti psychologie sportu – bude Mgr. M. Jelínek, dlouholetý osobní trenér a manažer J. Jágra. K tématům setkání a případné diskusi budou patřit psychologické aspekty vrcholového sportu, MS v ledním hokeji Praha 2004 aj.

Seminář se uskuteční **10. 3.** v 18 hod. ve velké posluchárně FTK UP (Olomouc-Neředín).

-tš-

Změna prodejní doby

Upozorňujeme návštěvníky prodejny skript a učebnic Vydavatelství UP, že s platností **od 1. 3. 2004** byly zrušeny polední přestávky a prodejna je od uvedeného termínu otevřena následovně: po–čt 9–18 hod., pá 9–15 hod., so, ne – zavřeno.

-mif-

Noví profesori a profesorky UP

Mezi 85 novými profesorkami a profesory vysokých škol, kteří byli jmenováni prezidentem ČR na počátku listopadu 2003 (s účinností od 10. 11. 2003), bylo také šest nových profesorů a profesorek UP, a to **prof. PhDr. Marie Sobotková, CSc.** (vedoucí sekce polonistiky Katedry slavistiky FF UP), pro obor dějiny české literatury; **prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.** (vedoucí Katedry teorie a dějin výtvarných umění FF UP), pro obor dějiny výtvarných umění; **prof. RNDr. Karel Lemr Ph.D.** (Katedra analytické chemie PŘF UP), pro obor analytická chemie; **prof. PhDr. Jiří Musil, CSc.** (Katedra křesťanské výchovy CMTF UP), pro obor klinická psychologie; **prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.** (Katedra analytické chemie PŘF UP), pro obor analytická chemie; na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity v Brně převzal profesorský dekret **prof. MUDr. Martin Petřek, CSc.** (zástupce přednosty Ústavu imunologie LF UP), pro obor lékařská imunologie. V tomto čísle pokračujeme v malém cyklu jejich stručných profilů:

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D. (1964)

Přírodovědecká fakulta UP, Katedra analytické chemie

Obor: analytická chemie.

Vědecká a výzkumná specializace: elektromigrační metody, analýza biologicky aktivních látek.

Prof. J. Ševčík, Ph.D., je autorem (spoluautorem) 54 vědeckých publikací, z toho v zahraničí 31; citovanost bez citací spoluautory: 130.

Významné publikace z posledních pěti let: Egger M. D., Liu Y., Ševčík J., Tesařová E., Rozhkov R., Larock R. C., Armstrong D. W.: *Enantioseparation of dihydrofurocoumarin derivatives by various separation modes of capillary electrophoresis*. *Electrophoresis* **24** (2003) 2650–2656.

Kosina P., Ševčík J., Modrianský M., Gavenda A., Bednář P., Barták P., Walterová D., Ulrichová J.: *High performance liquid chromatography and capillary electrophoresis determination of sanguinarine in biological matrices*. *J. Sep. Sci.* **26** (2003) 679–685.

Gavenda A., Ševčík J., Pšotová J., Bednář P., Barták P., Adamovský P., Šimánek V.: *Determination of anthracycline antibiotics doxorubicin and daunorubicin by capillary electrophoresis with UV absorption detection*. *Electrophoresis* **22** (2001) 2782–2785.

Kombinovaná forma studia...

problém, řekla Mgr. I. Hoblíková, vedoucí Centra distančního vzdělávání UP. Distančně (u nás kombinovaně) studující se přímé, kontaktní výuky zúčastňují výjimečně (na tzv. tutoriálech) a tomuto faktu by měla odpovídat i připravenost instituce ke poskytování distančního studia. Konkrétně to znamená nutnost vypracování metodiky studia, vytvoření nebo alespoň zajištění studijních materiálů a dalších multimediálních opor, které povedou studenta při jeho samostatném studiu, zajištění odpovídajícího způsobu komunikace s vyučujícími, konzultanty atd. Kromě toho je nutné také dokladovat, že ta která distanční forma studia poskytuje a zaručuje stejný obsah znalostí jako prezenční forma studia. Jak Ing. J. Průcha zmínil, bude Akreditační komise vyžadovat a posuzovat zejména informace o obsahu studijního programu, jeho modulárním (učivo je sestaveno do několika monotematických částí, které umožňují sestavování vyšších celků učiva) a předmětovým uspořádání. Při posuzování distančního studijního programu bude důležitá také návaznost a propustnost s jinými programy, měla by být též jasně formulována pravidla a podmínky pro vytváření studijních plánů vedoucích ke stejným výsledkům studia jako při prezenčním studiu. Důležitým kritériem bude počítat také ve vymezení rozsahu kontaktních hodin a dalších přímých výukových možností, též v možnostech komunikace s vyučujícími přes internet. Svě místo najdou také poznámky vyučujících k sylabům přednášek včetně kontrolních otázek a problémů upozorňujících na podstatu probíraných témat. Měl by být připraven rovněž způsob samostatného studia formou esejů, projektů, laboratorních protokolů, velmi důležité je rovněž organizační zajištění studia. Vzdělávací instituce musí zajišťovat publicitu zmíněné formy studia, při posuzování bude také podstatná charakteristika stu-

Poslední kongresovou přednášku (spoluautor V. Maier) na téma *Možnosti elektromigračních metod v analýze opticky aktivních látek* přednesl prof. J. Ševčík, Ph.D., v rámci

„15th International Conference Chromatographic Methods and Human Health“ (10.–13. 11. 2003 Piešťany, SR). *Proceedings* p.10, vyžádaná přednáška L-3. (ISSN 1335-5236).

Prof. J. Ševčík, Ph.D., vede dva postgraduální studenty v oboru analytická chemie. Přednáší na Přírodovědecké fakultě UP v oboru analytická chemie (aplikovaná analytická chemie, elektromigrační metody).

-red-, foto -tj-

Dokončení ze str. 1

dijní literatury včetně možnosti využití moderních informačních technologií, potřebnými budou také vzory studijních distančních textů a případně dalších multimediálních pomůcek pro daný studijní program. Důležitou roli sehráje také odborná kvalita vyučujících a jejich vědecká produktivita, v personálním zajištění budou velmi podstatní tzv. tutoři. Jak bylo na semináři zmíněno, představa, že vysokoškolský profesor s dvacetiletou praxí je vhodným vzdělávatelem pro distanční formu studia, je mylná: specifická distanční formy studia vyžaduje zvláštní odbornou přípravu pedagoga.

V průběhu semináře hovořil Ing. J. Průcha také o základních požadavcích na konstrukci distančního textu, jenž by se měl v praxi objevit až po recenzi obsahové, věcné a metodické. Důležitou informací bylo také to, že AK (respektive její expertní tým) vyhodnocuje vzory studijních distančních textů, které se přikládají jako příloha projektu. V neposlední řadě byla zmiňována důležitost studijního zázemí v rodině a podpory především ze strany instituce, a to ve smyslu distančního střediska, jež nabízí distančnímu studentovi služby v případě vzniku jakýchkoliv studijních problémů. Bylo-li by vše dokonalé, instituce by měla nejen pomáhat řešit studijní problémy, ale průběžně i studujícího motivovat, aktivovat. *Studijní opory a zmiňované zázemí jsou snad důležitější než to, zdali má zájemce pro studium špičkové předpoklady*, řekl Ing. J. Průcha a v závěru semináře k připravenosti distančních forem studií v ČR ovšem dodal: *Kvalita připravenosti studijních programů, jež by měly být uskutečňovány z části distanční formou, je všeobecně na nízké úrovni, ačkoliv si myslím, že požadavky nejsou nespílitelné. Tato forma studia je výborná jen za předpokladu, že je dobře připravená.* M. Hronová, foto -tj-

Výzkum a rutinní práce na Klinice plicních nemocí a tbc LF UP a FNO

Klinika plicních nemocí a tuberkulózy Fakultní nemocnice a LF UP Olomouc se soustavně zabývá zánětlivými i maligními respiračními nemocemi nejen z pohledu diferenciální diagnostiky a léčby, ale sleduje také jejich epidemiologii, imunogenetiku a etiopatogenezi.

Radu let jsou středem zájmu **granulomatózní a intersticiální procesy**. S touto tematikou byla v rámci několika grantových projektů publikována řada prací klinicko-epidemiologického charakteru, nyní je dokončována celomoravská **studie o výskytu a charakteristikách sarkoidózy v posledních dvaceti letech**. Ve spolupráci se skupinou prof. MUDr. M. Petřka, CSc., jsou sledovány imunogenetické odchylky u intersticiálních plicních procesů, které mohou ovlivnit jejich vznik a variabilitu klinických projevů. V předních zahraničních časopisech byly prezentovány studie o polymorfismech některých cytokinů (sIL-2R, CCR2, CCR5, RANTES a dalších) u **sarkoidózy i intersticiální plicní fibrózy**. Změny jsou sledovány v periferní krvi i přímo v alveolárním prostoru pomocí bronchoalveolárních laváží. Jsou ověřovány různé teorie etiopatogeneze obou nemocí s pátráním po možném infekčním agens. Problematikou se zabývají MUDr. B. Hutýrová, MUDr. V. Lošťáková a MUDr. H. Fojtů ve spolupráci s MUDr. Hejnarem z Ústavu mikrobiologie.

Pracoviště se cíleně zabývá příčinami **komunitních zápalů plic** na našem území a metodicky řídilo prospektivní multicentrickou studii ve 12 nemocničních centrech zaměřenou na detekci především atypických agens (*Mycoplasma pneumoniae*, *Chlamydia pneumoniae*) u tohoto onemocnění. Podobný výzkum se připravuje na českých terénních pracovištích. Na základě provedených studií jsme iniciovali a dále se podíleli na tvorbě **národního standardu léčby pneumonie**, který byl přijat Českou lékařskou společností JEP. Partnery byli zástupci několika dalších odborných společností, za mikrobiologii např. doc. M. Kolář, Ph.D.

Nejčastějším vlekým onemocněním dýchacích cest je **chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN)**. Podobně jako u pneumonie, kde se hodnotí účinky nových antibiotik, i u CHOPN ověřujeme účinnost nových léků

v klinických studiích. MUDr. J. Zatloukal je zapojen do studie, která zabývá **srovnáním účinků inhalčních kortikoidů a dlouhodobě působících anticholinergik** na dlouhodobý trend plicních funkcí a výskyt exacerbací. Základem úspěšné léčby CHOPN je však ukončení kouření, a proto byla na klinice zřízena **protikuřácká poradna**, která využívá novinek v léčbě kuřáckého návyku.

Na klinice vzniklo první moravské **centrum léčby cystické fibrózy dospělých**. Tento krok je opodstatněn zlepšením prognózy dětských pacientů s touto geneticky vázanou nemocí a **prodloužením jejich života do dospělého věku**. MUDr. P. Jakubec řeší především otázku profylaxe zásadního prognostického faktoru – plicních infekcí.

Organizačně a metodicky se zabýváme i **tuberkulózou** a v poslední době i **mykobakteriózami**, jejichž léčba zaznamenala znatelný pokrok. Jejich výskyt zpracoval prim. MUDr. S. Losse. Nové hygienické požadavky na izolaci nemocných s tuberkulózou vyžadují nutné úpravy některých prostor kliniky.

Laborator funkčního vyšetřování využívá nových přístrojů ke komplexní diagnostice respiračních nemocí, především k **odlišení bronchiálního astmatu od CHOPN a dále průkaz iniciálních stádií intersticiálních plicních nemocí**. Pro měření plicní difuze se využívá nový typ laboratorního plynu. Laborator pod vedením MUDr. K. Palatky poskytuje servis i jiným oborům, především kardiologickým.

Pokračuje rozvoj **intervenční pneumologie**, a to formou rutinního zavedení neinvazivní plicní ventilace na jednotce intenzivní péče u pacientů s CHOPN a asthma bronchiale s respirační insuficiencí. Ve spolupráci s Klinikou anestezie a resuscitace pod vedením prim. MUDr. O. Marka je rozvíjena **bronchologická léčba tracheálních stenóz pomocí laseru, kryoterapie a endobronchiálního protězu**, kterých bylo aplikováno nejvíce v ČR. Používají se silikonové, polyuretanové, tantalové a nitanolové materiály. I v rámci **bronchologie** jsme tvořili standardní postupy pro ČLS JEP a rozvinuli jsme i bronchologii u dětských pacientů, kterou se zabývá MUDr. F. Kopřiva, Ph.D.

Trvalým zájmem našeho pracoviště jsou **maligní nádory plic, pohrudnice a mediastina**. U těchto extrémně zhoubných solidních nádorů byla (také v rámci grantových projektů) zkoušena nová cytostatika a jejich klinická aplikace, v poslední době např. nový typ taxanů. Velkou nadějí je biologická léčba bronchogenního karcinomu. V současnosti MUDr. I. Grygárková a MUDr. Jakubcová ověřují působení inhibitoru epitelálního růstového faktoru – **Iressa, který účinkuje u některých nemocných i po vyčerpání možnosti léčby klasickými cytostatiky**. Ve spolupráci bronchologického pracoviště (MUDr. A. Václavík, MUDr. J. Zatloukal, MUDr. S. Losse) s onkologickou klinikou (MUDr. K. Cwiertka, Ph.D.) pokračuje kombinovaná léčba s použitím vnitřního i zevního záření. Jedinou možností spolehlivého vyléčení je i nadále chirurgický zákrok, často v kombinaci s chemoterapií. V této oblasti se stále rozvíjí spolupráce především s torakochirurgickým pracovištěm I. chirurgické kliniky. Výběr vhodných kandidátů úspěšné léčby na základě zhodnocení biologických parametrů nádorové rezistence, invazivity, angiogeneze a metastatické potence vyžaduje spolupráci nejen s chirurgy (doc. J. Klein, Ph.D. a další), ale i patologů (prof. Z. Kolář, CSc.), pracoviště experimentální medicíny (MUDr. M. Hajdúch, Ph.D.) a nukleární medicíny (MUDr. M. Dočkal). Díky uvedeným komplexním postupům se podařilo během posledních let **zvýšit operabilitu našich nemocných téměř na trojnásobek dřívějších počtů**.

Při diagnostice nádorů se kromě standardní histologie tradičně využívá cytologické vyšetření biopsických vzorků. Bohužel právě **cytologická laboratoř** nepatří k nejlépe vybaveným pracovištím a bude třeba ji uzpůsobit hygienickým požadavkům. Bez její práce si však nelze onkologickou diagnostiku plicních nádorů představit. Zde také probíhá studie srovnávající **význam cytologie a hodnot nádorových markerů v bronchoalveolární laváži u difúzních plicních malignit** (MUDr. V. Lošťáková).

Jednou z nejperspektivnějších oblastí v pneumologii je detekce a léčba dechových poruch ve spánku. **Spánková laboratoř** kliniky pod vedením MUDr. M. Hobzové může pomocí polysomnografu zásadně ulehčit život lidem, kteří pro spánkovou poruchu (**syndrom spánkové apnoe**) a následnou celodenní únavu nemohli vykonávat své povolání a trpěli řadou dalších potíží. Rada z nich byla neúspěšně léčena jako chronický únavový syndrom, endokrinopatie apod.

Závažné respirační nemoci figurují na čelních místech v incidenci i mortalitě světové populace a jejich výskyt většinou stoupá (hlavně bronchogenní karcinom, asthma bronchiale, CHOPN a plicní fibrózy). S tímto vědomím přistupuje Klinika plicních nemocí a tbc ke svému poslání a každodenní práci, která se může rozvíjet především díky mezioborové spolupráci. Současné výsledky evidentně ukazují překonaný pesimismus ve všech oblastech respirační medicíny.

Za kolektiv Kliniky plicních nemocí a tbc LF UP prof. V. Kolek, DrSc.

Malá filologická úvaha o slově prestižní

Každá doba má svá módní slova. Patří k nim od počátku devadesátých let i slova prestiž a prestižní. Zejména se setkáváme se slovy prestiž a prestižní v naší publicistice, ale občas i v odborné literatuře. Studujeme a občas konáme stáže na prestižních univerzitách, případ od případu dostáváme prestižní ceny, publikujeme v prestižních časopisech atd. Nejde o význam tohoto slova ve smyslu přední, proslulý, významný apod., ten je známý a obecně uznávaný, ale o jeho užívání.

Předně je zúženo toto označení na západ od našich hranic a hlavně panuje jistá paušalizace. Nepochybujeme o tom, že prestižní jevy existují, ale musíme si uvědomit, že např. označit určitou univerzitu jako prestižní nenese s sebou hodnocení všech jejích oborů. Může být prestižní v přírodních vědách, v lékařství a humanitních vědách (nezřídka jen v jedné nebo několika disciplínách), je však málo pravděpodobné, že ve vědě jako celku. Přitom prestižních výsledků lze dosáhnout i na univerzitě, která je velmi málo známa, např. jich dosahoval Jurij Lotman, který působil na univerzitě v Tartu.

Stejně je tomu s prestižními cenami. Nikdo nepochybuje o tom, že Nobelova cena je prestižní, ale jsou prestižní i díla, za která již byla udělena? Stačí projít jen seznam laureátů, abychom si uvědomili, že mnoho z nich již není v povědomí našich čtenářů (nejen pro malou čtenářskou akribii) a že velkou úlohu má řada dalších okolností, např. jazyk díla, a že konečkonců mnoho literárních úspěchů má dobové podmíněný charakter.

Podobně i existence prestižních časopisů není nutně vázána na angličtinu. Například slavista musí být schopen porozumět i studii v jiných světových jazycích (např. v němčině, italštině, francouzštině, ruštině atd.) a také menších slovanských jazycích, poněvadž často jde o práce zásadního významu, jak je tomu např. v periodickém tisku polském. Vždyť každá země (např. česká) má nejlepší podmínky pro přístup k historickým literárním a jiným pramenům a to jí umožňuje začasté dosažení prestižnějších výsledků než u zahraničních badatelů. A konečně, který odborník bude pochybovat o tom, že prestižní je naše Slavia a Germanoslavica a že je větší prestiže zahraničních slavistů v nich publikovat.

Nevnášíme pochybnost o užívání slov prestiž a prestižní, ale usilujeme o diferenciaci a jejich uvážlivé užívání. Protože nic neškodí humanitním vědám víc než paušalizace a neadekvátní uplatnění zkušeností z jiných vědních disciplín.

-epe-

Na lačný žaludek je každý kufr těžký.

Nikolaj V. Gogol († 4. 3. 1852)

Abychom byli básníky, potřebovali bychom mnoho času, hodiny a hodiny samoty.

Pier P. Pasolini (* 5. 3. 1922)

Není větší škody než ztracený čas.

Michelangelo Buonarroti (* 6. 3. 1475)

Únorová produkce

Cyrimetodická fakulta

Vícha, D., (ed.): *Interdisciplinární přístupy k dokumentu Matka Páně*. Akta ze symposia pořádaného Katedrou systematické teologie dne 16. 9. 2003. 1. vyd., 100 s.

Fakulta tělesné kultury

Karásková, V. (ed.): *AUPO. Gymnica*. Vol. 33, No. 2. 1. vyd., 56 s.
Riegerová, J. (odp. red.): *Česká antropologie*. Časopis České antropologické společnosti. 1. vyd., 70 s.

Filozofická fakulta

Kenrick, D.: *Cikáni na cestě z Indie do Evropy*. 1. české vyd., 84 s.
Fiala, J., Nováková, M.: *Moravský osvícenec Josef Vratislav Monse*. 1. vyd., 132 s.
Slabáková, R. (ed.): *O exilu, šlechtě, Jihoslovanech a jiných otázkách dějin moderní doby*. Sborník k naroz. A. Skupého. 1. vyd., 294 s.
Štěpán, J.: *Klasická logika*. Dotisk 1. vyd., 200 s.
Peprník, J.: *A Guide to British Studies*. 3. nezm. vyd., 238 s.
Peprník, M.: *Metamorfóza jako kulturní metafora: James Hogg, R. L. Stevenson a George Mac Donald*. 1. vyd., 156 s.
Voždová, M.: *Skřipavý smích Jeana Anouilha*. 1. vyd., 164 s.
Jakubec, O.: *Kulturní prostředí a mecenát olomouckých biskupů potridentské doby*. 1. vyd., 474 s.
Peprník, J.: *A Guide to American Studies (A Guide to the U.S.A. I)*. 2., zm. vyd., 112 s.

Lékařská fakulta

Strnad, L., Gladkij, I.: *Případové studie ze sociálního lékařství, managementu, zdravotnických institucí, ekonomiky zdravotnictví*. 1. vyd., 52 s.
Šimánek, V. (ed.): *Biomedical Papers*. Vol. 147, Number 2. 1. vyd., 250 s.

Pedagogická fakulta

Šiška, Z.: *Fonetika a fonologie*. Dotisk 1. vyd., 66 s.
Šteiglová, T. (ed.): *Výtvarná výchova a mody její komunikace*. Symposium České sekce INSEA. 1. vyd., 180 s.
Stopenová, A.: *Základy matematiky 1*. 1. vyd., 60 s.
e-Pedagogium – Nezávislý odborný časopis určený ped. prac. všech typů škol. vyd., 76 s.
Emanovský, P.: *Algebra 4*. 1. vyd., 84 s.
Eberová, J.: *Základy matematiky 2 pro studenty učitelství 1. stupně ŽŠ*. 1. vyd., 64 s.

Právní fakulta

Polian, M.: *Vybrané procesní instituty soudního řádu správního*. 1. vyd., 70 s. *Mezinárodní a srovnávací právní revue*. Sešit 8/2003, roč. 3. 114 s.

Přírodovědecká fakulta

Kolářová, R.: *„...aby fyzika žáky bavila...“*. Sborník. 1. vyd., 220 s.
Staněk, S. (ed.): *AUPO. Mathematica 42 (2003)*. 1. vyd., 140 s.
Pechoušek, J.: *Základy programování v prostředí LabVIEW*. 1. vyd., 88 s.

RUP

Nováček, P. (ed.): *Visegrad Group Countries' Summer School of Development Aid and Co-operation*. 1. vyd., 140 s.

Středisko distančního vzdělávání

Klimentová, E., Žáček, Š.: *Sociální politika II*. 2. vyd., 68 s.

VUP

Górný, M.: *Kształcenie kadr dla potrzeb kultury fizycznej osób z niepełnosprawnościami*. 1. vyd., 172 s. -kop-

Těžké se zdá jen to, co jsme ještě nedokázali.
Alexandr Fleming († 11. 3. 1955)

V zemi Stodoranů

Když jsem onoho říjnového odpoledne vyšel z příjmací budovy postupimského hlavního nádraží, ucítil jsem ve vzduchu pach vody a mokrého listí. Podzimní větrík profukoval mezi zastávkami městských autobusů a v oblouku před nádražím zrovna harala dvojice hranatých tramvají, evidentně československých výrobků někdy ze 70. let 20. století. – „Friedrich-Engels-Strasse,“ hlásala cedule na osamělé stojícím činžáku naproti nádražní budově. Tohle je

▲ Templiner See

Postupim, hlavní město Braniborska, z východní strany jakoby přilepené k hromovládnému Berlínu, ze stran ostatních pak měkce vložené do lesnatého a vodnatého pak při řece Havole. Havola protéká Postupimí hned za nádražím – v těch místech býval ve středověku přívaz na cestě k Teltowu a Zauche střezný hradem, později tu stával most, prý krásný pískovcový, a u něj zámek. V noci ze 14. na 15. dubna 1945 se však za spojeneckého náletu obě stavby, stejně jako desítky dalších budov ve městě, sesuly do minulosti – dnes je tu most betonový a za ním travnaté prostranství, na němž, jak na billboardech slibují někteří kandidáti do postupimského městského zastupitelstva, bude zámek znovu postaven, a to do poslední chvilky stejný jako před válkou. „Wo war der liebe Gott, když se děly takové věci?“ ptá se asi pětasedmdesátiletá paní Sengebusch, moje bytná. Je pondělí ráno, sedíme v její skromně vybavené kuchyni nad šálkem mátového čaje a chroupáme čerstvé brůtchen s wurstem. Paní Sengebusch se narodila ve východním Prusku nedaleko Elblagu, jejího otce zastřelil sovětský ofiicr, rodinný statek prý zplundrovali po válce Poláci. – „Vím, kde je Mähren,“ říká ta šedovlasá dáma s pohaslými germánskými rysy v obličejí, „v pětáctýřicátém odzbrojili mého muže právě tam u vás, v Brně, byli to snad nějací čeští hasiči. Pak byl Heinrich pět let v lágru někde v severním Rusku, verstehen Sie?“ – Trochu s rozpaky dopijím čaj, umývám si ruce masné od salámu a s „Tschüss“ na rtech odcházím pěstovat slovanskou vzájemnost do Institutu für Slavistik postupimské univerzity.

Za syté zelenými dveřmi s nápisem „Wissenschaftliches Hilfskräftezimmer“ je vytopená místnost se dvěma pracovními stoly. Na podlaze u zdi leží několik rozebranych počítačů, v rohu je les svinutých nástěnných tabulí a map a u zdi několik beden přetékajících knihami – vidím tam Tolkovij slovar ruského jazyka, Vinogradovův Russkij jazyk a několik svazků Izvestii Akademii Nauk SSSR. Ty knihy jistě pamatují říjen roku 1948, kdy v Postupimí z přímého rozkazu sovětského vojenského velitele vznikla vysoká pedagogická škola zaměřená na přípravu učitelů ruštiny. V následujících letech a desetiletích škola rostla, bytněla a plnila se duchem, až se konečně v r. 1991 metamorfovala v Universitát Potsdam s několika fakultami. Filozofická fakulta, jejíž součástí

je i Institut für Slavistik (vlastně jádro bytnění celé univerzity), je umístěna v moderní, ale celkové spíš pochmurné budově na okrají čtvrti Golm – mezi studenty se šušká, že tu za časů DDR měla krajské ústředí Stasi, komunistická tajná policie, a že v garážích ve dvorním traktu svého času dřímaly její přepadové trabanty, nebezpečně nenápadné, vybavené šestiválcovými motory, termovizí a pancéřováním ze závodu VEB Karl-Marx-Werke Potsdam. „Mně to tu všechno připadá jako prokleté,“ chmuří se polský kolega Krzysztof, čtenář Mickiewicze, Słowackého a povahou trudnomyslník. To už jsme šest kilometrů od Postupimí, ve vesnici Caputh na břehu Templiner See, kde je vzduch ještě vlhčí a cestičky ještě bahnitější. Mohlo být před půlnocí a Krzysztof, v jehož podnájemnickém apartmá jsem si byl občerstvit svou slovanskou duši, mě vyprovázel na autobus. Ten však nejel, asi někde uvízl ve vřesovištích kolem Ferchu, a tak jsem šel do Postupimí pěšky, listnatým lesem podél jezera. Tma byla setsakramentská, pod nohama pukaly bukvice a do levé ruky mě lechtaly suché stvolky rákosí, které se táhlo až těsně k cestě. Ze by Německo, zvláště to východní, skutečně někdo proklel? Leda Polabští a Pobaltští Slované, mohutné kmenové svazy Obodritů a Luticů, které Němci zčásti asimilovali, zčásti vyhladili. A tohle šest kilometrů dlouhé Templiner See, lesy a vřesoviště kolem něj, řeka Havola i samotná Postupim, to je původní

▲ Postupim – v popředí ostrov Untere Planitz, v pozadí výstavba z dob šťastných zítřků

provincia nomine Stodor, země slovanských Stodoranů, o níž jako o rodišti tchyňovražedné kněžny Drahomíry píše Kosmas, je to země, v níž žil a tvořil markrabě Gero a jejíž slovanskost dostala definitivní ránu v r. 1130, kdy se v ní ujal vlády Albrecht Medvěd, člověk s huňatým jménem a absolutně bez zájmu o slavistiku. Ozvěnou z časů, kdy se tu mluvilo slovanským jazykem, jsou místní jména – třeba zmíněný Caputh (ze slov. *Kopyto, podle tvaru jezerního poloostrova, na němž obec leží), Golm (ze slov. *Cholm „chlum“, pravděpodobně dnešní Reiherberg, dobře viditelný z oken Institutu), Geltow („dvorec patřící Geltovi“) nebo i samotná Postupim (buď z osobního jména *Postapim, správněného s naším stoupat, nebo ze slov. předpony po- a *stapa „stoupa“, což může být nejen klasická nádoba na roztloukání plodin, ale i ze stromu vydlabaná roura položená do bahna za účelem ulovení losa). Nad jezerem se mihotala namodralá světélka Brandenburger Vorstadt a železniční násep s mostem, jediný přechod přes Templiner See, který se mi nabízel, abych ušetřil dvě hodiny chůze, byl bahnitý a zarostlý až běda. Když pak tři metry ode mě svištěl Regionalexpress Berlin-Magdeburg, bylo to jako rachot dějin – člověk byl oslepen a ohlušen a v tom půlnocním pohnutí by se nedivil, kdyby se najednou z temného rákosí vyhoupla lodice plná Slovanů: „Dbržji si! K čto jests a vot? kamo jests hēr?“*

Když jsem po necelém měsíci odjížděl, byly už mokřadní traviny roubiti Templiner See pokryty jinovatkou. Hodiny s logem Deutsche Bahn ukazovaly 6.00, v teple nádražní haly dospával Rus s harmonikou a opodál si vybalovali (nebo balili?) fídlátka Indiáni. Můj ruksak byl plný kartotéčních lístků, fotokopii, bukvice, zabahněných oděvů a jablek od paní Sengebusch. A cítil jsem se slovansky víc než kdy jindy, v srdci provincie Stodor, na Bahnsteigu 4.

O. Bláha, FF UP, foto archiv autora
* „Stj! Kdo jsi a odkud přicházíš?“

Oprava

V důsledku zpracování chybných podkladů byla v Žurnálu UP č. 16 v textu *Lehnová produkce* (rubrika Vydavatelství UP, str. 6) uvedena mylná informace: publikace Eger, L., Bartoňková H.: *Studijní texty v distančním vzdělávání*. 1. vyd., 64 s. a Průcha, J.: *Akreditace v distančním vzdělávání*. 1. vyd., 60 s., byly omylem uvedeny pod Střediskem distančního vzdělávání; správné má být **Centrum distančního vzdělávání**.

Redakce ŽUP

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /XVII/

Buďte prosím tak laskav a přijďte zítra, devátého, ve 2 hodiny, na chvíli ke mně.

„Až na ten stoický klid,“ uvažovala Karin nahlas, „se mi nezdá, že by ty dopisy měly mnoho společného.“

„Protože se teď zaměřuješ příliš na obsah. Ale když si v prvním dopise odmyslíš ta obvinění, dozvíš se pouze, že Rudolf už nemá sílu udělat, co je nutné. To samé se píše také v dopise pro Szepse, chápeš?“ Karin mlčky přikyvla. „Záleží na tom, co si odmyslíš,“ pokračoval Robert. „Teď se podívej na celou tu kompozici. Oba dopisy začínají popisem neschopnosti jednat, pak následuje jiný odstavec. A tím je v obou případech apel na adresáta. *Jak rád bych si u tebe vytlil své srdce!* A pak *Buďte prosím tak laskav a přijďte zítra, devátého, ve 2 hodiny, na chvíli ke mně.*“

„Máš pravdu, jisté paralely jsou zřejmé,“ souhlasila Karin.

„No právě. Hlavně je ale ono vylévání si srdce v prvním dopise naprosto nadbytečné. Protože co by chtěl po takových obviněních ještě říct? A i kdyby Rudolf chtěl, proč by to nenapsal? To nedává smysl, rozumíš? To by pak rovnou mohl napsat, pišu ti, abych ti napsal, že bych ti rád napsal. Ne, ne, jsem si jistý, že ten dopis je zfalšovaný. Z odborného hlediska to ovšem není rozhodující.“

„Jak to?“

„Nejde o to dokázat, že ten dopis je falešný. Koho to zajímá? Aby se s tímhle dopisem i s těmi ostatními dalo něco dělat, muselo by se dokázat, že jsou pravé. Tady se ale není dvakrát čeho chytit. A to samozřejmě Hermann věděl. Možná se těmi dopisy jednoduše jen tak bavil. Použit se ty věci nedají. A to je právě ta tragédie! Celá ta historika s Rudolfem mě ani o krok nepřiblížila k Rosenbaumovu vrahovi.“

„Robert, já vím, jak pro tebe musí být celá ta situace těžká, ale snad by sis mohl držet trochu odstup. Zajdeme si na pivko, co říkáš? Od čeho je tu policie?“

„Ne. Tedy ano. Víš, Karin, při vši účte k policii, dokud neodjedu, budu po vrahovi pátrat dál. Přesto je ale dobré probrat své myšlenky s někým jiným. Možná se tak právě vytvoří ten potřebný odstup. Chceš i tak jít ještě na to pivo?“

„No když myslíš, že ti to pomůže, tak ráda.“

19.

Restaurace „U Zlaté koule“ byla typická česká hospoda, ve které číšníci mění prázdné sklenice od piva bez ptání za plné, dokud host chce a může pít. Prostředí (Pokračování příště.)

68

Diskuse, názory, ohlasy

Rovnocenné podmínky jsou jen heslo

Nejsem dítě Štěstěny. To byl jeden z důvodů, proč jsem se ani nepokoušela uspět ve „výběrovém řízení“, které proběhlo na Pedagogické fakultě UP třetí únorový týden. O co vlastně šlo?

Jako studentka prvního ročníku Žurnalistiky na Filozofické fakultě jsem povinná nasbírat za první rok studia 60 kreditů. Z tohoto počtu mám 51 kreditů jistých – 45 jich nasbíráám na povinných A-předmětech, 6 na povinně volitelných B-předmětech. Zbylých devět musím získat účastí na C-předmětech, které si zvolím, a může se jednat o předměty v rámci kterékoliv fakulty a katedry. Pokud se mi podaří se na přednášky zapsat. Když nenasbíráám potřebných 60 kreditů, můžu studiu zamávat, protože kdo nenasbírá, nepostupuje. K tomuto účelu byl zřízen STAG.

Zápis do letního semestru měl být spuštěn 2. února. Jsem z těch, kteří dosud nemají domácí přístup k internetu, a protože jsem se obávala, že než se k internetu dostanu, bude kapacita předmětů vyčerpána, zakotvila jsem v neděli 1. února v 23.30

na pracovišti svého bratra, kde přístup na síť je. Pokud byly údaje o spuštění STAGu pravdivé, měl začít fungovat v 0.00.

Bylo 2.15, když jsem opouštěla bratrovo pracovní působiště – ospalá, vyčerpaná a znechucená. STAG spuštěn nebyl. Ráno jsem v 6.30 odjela s tatínkem do práce, abych pokoušela štěstí znovu. Znovu marně. Potřetí jsem vyzkoušela zpřístupnění STAGu kolem desáté hodiny dopolední – a ehm, STAG spuštěn byl. Bohužel, objevila se drobná noticka, že síť je přetížená a přednost mají učební UP, mám se pokusit o zápis později...

Složitým systémem internetového zápisu jsem se pokousala někdy po obědě. A to můžu hovořit o štěstí, protože vím i o lidech, kteří se o to marně pokousali celé odpoledne. STAG fungoval, jen když se mu chytlo. Nejprve jsem se vrhla na zápis C-předmětů, bez kterých nemůžu naplnit limit. Židovská a islámská filozofie, vyučovaná na Cyrilometodějské teologické fakultě, šla zapsat bez problémů,

kapacita nebyla vyčerpána ani ze dvou třetin. Vzápětí jsem natukala na klávesnici zkratku předmětů s názvem Filmová tvorba jako prostředek sebezpoznavání a s obavami očekávala, zda se ještě vejdu do kapacitního limitu. K mému údivu se ani v této fázi nevyšly problémy, na monitoru se mi objevil nápis „Předmět má zapsán“. Už klidná jsem se zapsala i na A- a B-předměty – alespoň podle STAGu, který mi o chvíli později vyplivl i můj rozvrh, tím splnila kreditní limit. Oddechla jsem si.

Letní semestr začal v pondělí 16. února. To, že z deseti přenášek, které jsem měla absolvovat, se z nejrůznějších důvodů konaly jen dvě, považuji dnes za maličkost v porovnání s tím, co se s námi dělo na Pedagogické fakultě, kam jsme ve středu večer přišli na Filmovou tvorbu.

V učebně se nás sešlo asi sedmdesát, kteří jsme byli na přednět zápisu, a několik málo těch, kteří se chtěli na účast domluvit přímo s vyučujícím. U přednáškového stolu se objevil mladý muž, který měl být našim přednášejícím. Vzápětí nás ale vyvedl z omylu. „Na STAGu se stala chyba, kapacita je zde napsaná mnohem větší, než jaká je ve skutečnosti.“ Co z toho vyplývá? „To znamená, že o to, kdo bude navštěvovat moji přednášku, se bude losovat,“ vysvětlil. Slyšela jsem dobře?! Losovat? Vždyť jsme byli řádně zapsáni ve STAGu! Navíc ten systém mi připadal dětinský – jsme přece na vysoké škole, problémy nemůžeme řešit jako v mateřské školce stylem „kámen–nůžky–papír!“ Šlo nám o holou existenci, v případě, že se na přednášku nedostaneme, kde sebereme chybějící kredity?!? Přednášející všemu vzápětí nasadil korunu, když pronesl: „Pánové, vstaňte a jen se dohodněte, kdy budete kdo chodit. Sledny půjdou losovat.“ Ať žije rovnost pohlaví! A že by se třeba nám, kterým nastávají dost velké problémy, omluvil?

Protože navíc posunul začátek přednášky na 15.00, kdy jsme měli na katedře žurnalistiky hodinu

Dokončení na str. 8

Knihotoč

aneb

Aby nám knihy nesežral červotoč!

V úterý 24. 2. se v Café 87 (Denisova 47) v Olomouci „roztočila“ druhá etapa ojedinelé, časově neomezené akce Knihotoč, kterou na podporu četby pořádá Občanské sdružení pro literaturu ve spolupráci s pražským Francouzským institutem, Britskou radou a četnými partnery z řad českých nakladatelství. Po roztocení první várky knih během zahajovacího večera v Praze 16. 2. v kavárně Francouzského institutu tak pokračuje i v Olomouci hra-happening, jejímž cílem je „umožnit knihám chytit druhý dech“: Na předem určených (kavárny, čajovny apod.) i zcela nečekaných místech – na sedadle v autobuse, na lavičce, na stole v hospodě – lze najít knihy. Ale nejsou to knihy zapomenuté, nýbrž „volné“. Knihotoč hraje neviditelný okruh čtenářů s velkým, blíže neurčeným počtem knih. Cílem hry je číst knihy a pak je pouštět do Knihotoče, to znamená pustit je do oběhu, pokusit se sledovat, kudy putují, kdo je čte a co si o nich myslí... Olomouckými redaktory serveru literatura jsou členové Katedry romanistiky FF UP – J. Špička

a D. Nemrava, kteří se o Knihotoč starají v hanácké metropoli.

Třetí etapa Knihotoče se připravuje v Brně, kde budou knihy „vypuštěny na kolotoč“ 8. 3.

(Galerie střepy, Skleněná louka, Kounicova 23, 18 hod.)

Blíže informace o hře a jejích pravidlech viz www.literatura.cz.

